

ЯК ОЦІНКА ДОПОМАГАЄ РОБИТИ ВРЯДУВАННЯ БІЛЬШ ВІДКРИТИМ ТА ПІДЗВІТНИМ?

ВОЛОДИМИР КУПРІЙ
kuprii_phd@ukr.net
linkedin.com/in/kuprii

ВСТУП

Невід'ємною рисою демократичного урядування є орієнтація на діалог з суспільством, відкритість і прозорість, встановлення довіри громадськості до державних органів. Сучасне суспільство вимагає від Уряду таких якостей, як відкритість, прозорість, наявність функціонуючого зворотного зв'язку. виправдання таких очікувань можливо забезпечити лише шляхом застосування діалогових форм управління, які в свою чергу можна реалізовувати в різних моделях партнерства.

Взаємодія з громадськістю є важливою функціональною складовою діяльності органу виконавчої влади. Вона включає передусім отримання «зворотного зв'язку», відстеження реакції громадськості на чинну державну політику, забезпечення прозорості та відкритості у діяльності органу влади. Досвід України засвідчує, що на сьогодні вже існує чимало ініціатив та практик державних органів щодо належної взаємодії з громадськістю. Проте життєздатність таких практик зазвичай залежить від лідерства керівників цих органів. Існуючі правові механізми дуже часто фіксують недосконалість тих чи інших форм, методів таких взаємодій. А сама тематика взаємодії влади з громадськістю більше переміщується в складову інформування, а точніше напрацювання PR-стратегій. Першим кроком на шляху покращення взаємодії органу влади з громадськістю може стати запровадження оцінки його діяльності у цьому напрямку. Це дасть можливість не просто уявити реальну картину, але й виявити проблемні питання та отримати необхідне бачення, що треба змінювати і покращувати.

Спільними зусиллями представників українського громадянського суспільства та Уряду було розроблено та апробовану пілотну методологію оцінки результативності взаємодії органу виконавчої влади (міністерства, агенції і т.п.) із громадськістю.

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції органу виконавчої влади щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України з впровадження принципів належного врядування.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологія оцінки ґрунтується на розумінні того, що взаємодія з громадськістю відбувається на чотирьох рівнях та передбачає:

ІНФОРМУВАННЯ – односторонні відносини, під час яких орган виконавчої влади надає інформацію громадськості про формування, ухвалення та впровадження публічної політики, механізми участі громадян та організацій громадянського суспільства у формуванні та реалізації публічної політики. Ці відносини передбачають як надання інформації за ініціативою органу влади, так і надання її на вимогу громадськості;

КОНСУЛЬТАЦІЇ – комунікація, під час якої орган виконавчої влади оприлюднює проекти своїх рішень з метою отримання коментарів, зауважень, пропозицій від громадськості, або проводить консультації з громадськістю відносно процесу імплементації публічних політик. Як правило, проведення консультацій ініціює орган влади;

АКТИВНУ УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ у виробленні та імплементації публічної політики (діалог) – рівень взаємодії, під час якої орган виконавчої влади включає, залучає представників громадськості до робочих груп, експертних рад тощо в процесі вироблення проектів конкретних нормативно-правових актів, рішень, політик. Представники громадськості є повноправними співучасниками процесу вироблення рішень. Результатом такої взаємодії є спільне рішення (законопроект, рекомендації тощо). Діалог може бути ініційований як органами влади, так і ОГС.

ПАРТНЕРСТВО – рівень взаємодії, коли орган виконавчої влади та організації громадянського суспільства здійснюють взаємний обмін різного роду ресурсами (наприклад, делегування організаціям громадянського суспільства надання певного виду послуг спільне проведення заходів тощо).

На кожному з цих рівнів орган влади забезпечує 3-етапний процес:
ПЛАНУВАННЯ-ДІЯ-РЕЗУЛЬТАТИ

На етапі планування оцінюється як орган виконавчої влади розробляє та ухвалює необхідні плани дій, інструкції, порядки і т.п. На етапі дій – як орган виконавчої влади забезпечує дотримання процедур, докладає зусилля, проводить заходи, створює відповідні продукти і т.п. І вже на етапі результатів здійснюється оцінка того, що власне змінилося, сталося внаслідок докладених зусиль на попередніх двох етапах.

У межах кожного з етапів визначається загальна оцінка, яка дає уявлення про прогрес у забезпеченості результативності діяльності органу виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю». На основі результатів оцінки виробляються рекомендації щодо вдосконалення діяльності задля більшої результативності.

Прогрес (тренди і динаміка) на кожному з рівнів та в межах одного етапу вимірюється за п'ятибальною шкалою від 0 до 4 з кроком 0,25, де:

- 0 - 1** результати не вимірюються через їх відсутність або декларуються лише наміри;
- 1.25 - 2** наявні незначні результати, або є одиничні (разові) прояви;
- 2.25 - 3** наявні суттєві результати;
- 3.25 - 4** наявні відмінні результати, що демонструють стійкість.

РІВЕНЬ ВЗАЄМОДІЇ	ЕТАП	ПРОГРЕС (ТРЕНДИ І ДИНАМІКА)				ВИСНОВКИ
		0 - 1	1.25 - 2	2.25 - 3	3.25 - 4	
		результати не вимірюються через їх відсутність	наявні незначні результати	наявні суттєві результати	наявні відмінні результати	
ІНФОРМУВАННЯ	ПЛАНУВАННЯ					
	ДІЯ					
	РЕЗУЛЬТАТИ					
КОНСУЛЬТАЦІЇ	ПЛАНУВАННЯ					
	ДІЯ					
	РЕЗУЛЬТАТИ					
АКТИВНА УЧАСТЬ ГОМАДСЬКОСТІ	ПЛАНУВАННЯ					
	ДІЯ					
	РЕЗУЛЬТАТИ					
ПАРТНЕРСТВО	ПЛАНУВАННЯ					
	ДІЯ					
	РЕЗУЛЬТАТИ					

Національне агентство
України з питань
державної служби

Публікація підготовлена в рамках реалізації проекту ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні» за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії.
 Думки, висновки чи рекомендації належать авторам чи упорядникам видання та не обов'язково відображають погляди Міністерства закордонних справ Норвегії, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй чи інших агентств ООН.

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

